

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
בנימין גנץ
פנינה תמנו
חילי טרופר
מיכאל מרדכי ביטון
אלון שוסטר
איתן גינזבורג
יעל רון בן משה

פ/25/6561

הצעת חוק הממשלה (תיקון – ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי), התשפ"ו–2026

תיקון סעיף 6 .1 בחוק הממשלה, התשס"א–2001¹, בסעיף 6 –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא :

"(א) (1) בממשלה תפעל ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי (להלן – הוועדה).

(2) הוועדה תמנה שישה חברים שהרכבה: ראש הממשלה שישמש כיושב הראש, שר הביטחון, שר החוץ, השר לביטחון לאומי, שר המשפטים ושר האוצר; הממשלה רשאית, לפי הצעת ראש הממשלה, להוסיף חברים לוועדה מבין חברי הממשלה, במספר שלא יעלה על שניים.

(3) על אף האמור בפסקה (2), מי שלא שירת את המדינה כאמור בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986², או בחוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד–2014³, לא יהיה חבר בוועדה."

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 168.

² ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

³ ס"ח התשע"ד, עמ' 380.

"(ג) הוועדה מוסמכת לקבל החלטות בשם הממשלה בעניינים המנויים להלן, והחלטותיה ייחשבו כהחלטות ממשלה, כל עוד לא החליטה הממשלה אחרת:

(1) אישור המדיניות בתחומי הביטחון הלאומי ויחסי החוץ, ומתן הנחיות למימושה למשרדי הממשלה;

(2) כל נושא אחר בתחום הביטחון הלאומי ויחסי החוץ של המדינה, ובכלל זה אישור תוכניות פיתוח והצטיידות רב-שנתיות של מערכת הביטחון וגופי המודיעין.

(ד) (1) יושב הראש יקבע את סדר היום לשיבות הוועדה; רשאים שלושה חברי ועדה כאחד להציע נושא לסדר היום, ונושא זה ייכלל בסדר היום של הוועדה בתוך 30 ימים.

(2) הוועדה תתכנס אחת ל-21 ימים לכל הפחות, במועד שייקבע יושב ראש הוועדה.

(3) ראש המטה לביטחון לאומי (בסעיף זה – מרכז הוועדה), יהיה אחראי לניהול הוועדה, ואלה תפקידיו:

(א) הכנת סדר היום של ישיבות הוועדה;

(ב) איסוף המידע הדרוש לצורך קיום הדיונים;

(ג) הכשרה וליווי של חברי הוועדה, במהלך תקופת חברותם בוועדה, למעט יושב ראש הוועדה ושר הביטחון;

(ד) הצגת המצב המדיני-ביטחוני, כמשמעותו בחוק אסטרטגיית הביטחון הלאומי, התשפ"ה-2025⁴, אחת לארבעה חודשים לפחות;

(ה) הוראות נוספות לעניין תפקידיו של מרכז הוועדה ייקבעו בחוק או בהחלטת ממשלה.

(4) דיוני הוועדה יהיו סודיים ופרסום מידע מתוכם אסור, אלא אם התירה הוועדה את פרסומם.

(5) הוראות נוספות לעניין סדרי עבודת הוועדה, והוראות לעניין הכשרת חברי ועדה חדשים ומכהנים, ייקבעו בתקנון עבודת הממשלה.

⁴ ס"ח התשפ"ה, עמ' 660.

(ה) ניתנה החלטה לפי סעיף 40(א1) לחוק-יסוד: הממשלה⁵, רשאי יושב הראש לכנס מבין חברי הוועדה, ועדת משנה לניהול המלחמה; ועדת המשנה תהיה של שלושה חברים, שהם ראש הממשלה, שישמש כיושב הראש, שר הביטחון ושר החוץ.

(ו) ועדת המשנה תכונס אחת ל-48 שעות לכל הפחות, ותפעל לביצוע החלטות הוועדה ומתן המלצות, בין היתר בעניינים אלה:

(1) קביעת התכלית המדינית של המלחמה, מטרותיה ואסטרטגיית סיומה;

(2) גיבוש היעדים הצבאיים והמדיניים הנדרשים להבטחת התכלית המדינית, וכן האמצעים להתמודד עימם, לרבות הצגת חלופות לפירוט האמור;

(3) בחינה ועדכון הנחיות מדיניות למערכת הביטחון לשם השגת יעדי המערכה, תוך הערכת מימוש התכלית המדינית."

דברי הסבר

אירועי כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) חשפו באופן טראגי את עומק הכשלים במערכת קבלת ההחלטות הביטחוניות של מדינת ישראל, ובראשם הקבינט המדיני-ביטחוני. הטבח האכזרי שביצע ארגון חמאס ביישובי עוטף עזה, חטיפת מאות בני אדם ורציחתם של למעלה מ-1,200 אזרחים וחייילים, העמידו באור בוהק כשל מודיעיני וביטחוני חסר תקדים. מלחמת חרבות ברזל, אשר נמשכה למעלה משנתיים, מציבה את הקבינט במבחן היסטורי של קבלת החלטות אסטרטגיות מורכבות.

במציאות ביטחונית דינמית ומאתגרת זו, תפקידו של הקבינט המדיני-ביטחוני הוא קריטי: לקבוע מדיניות לאומית בשעת חירום, לתכלל מהלכים צבאיים ומדיניים, ולקבל החלטות גורליות המשפיעות על חיי אדם, על ביטחון המדינה ועל עתידה האסטרטגי. ואולם בפועל מתגלה פער מהותי בין הייעוד לבין התפקוד: דיונים שאינם ממוקדים, היעדר מקצועיות ושיטתיות בניהול תהליכי קבלת החלטות והדלפות תכופות הפוגעות ביכולת הפעולה האסטרטגית.

הצעת החוק נועדה לעגן סטנדרטים מחייבים וסדרי עבודה סדורים לקבינט המדיני-ביטחוני, שיחזקו את כשירותו ואת אחריותו: קיום דיונים ממוקדים ומבוססי חומרים מקדימים, מנגנוני תיאום ותכלול בין גורמי הביטחון והמדיניות, חובת תיעוד ושקיפות מוסדית והסדרים מחמירים לשמירת סודיות. עוד קובעת ההצעה, כי מי שלא שירת את המדינה לא יוכל לשמש כשר בעל זכות הצבעה בקבינט המדיני-ביטחוני. צעדים אלה נדרשים כדי להבטיח קבלת החלטות מקצועית, עקבית ואפקטיבית בשגרה ובחירום ולחזק את אמון הציבור במוסדות הממשל והביטחון.

הצעת חוק זהה הונחה של שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת בנימין גנץ וקבוצת חברי הכנסת (פ/6323/25); הוסרה מסדר היום ביום ג' בשבט התשפ"ו (21 בינואר 2026).

הצעת החוק זהה לפ/6323/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום

⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 158.

כ"ט בשבט התשפ"ו (16.02.2026)